

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 61 · 19. mars
Sesjonen 2019–2020

Møte torsdag den 19. mars 2020 kl. 10.
Votering ved møtets slutt.

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 61):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (opplæring) (Lovvedtak 46 (2019–2020), jf. Innst. 176 L (2019–2020) og Prop. 30 L (2019–2020))
2. Stortingets vedtak til lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden (Lovvedtak 47 (2019–2020), jf. Innst. 173 L (2019–2020) og Prop. 33 L (2019–2020))
3. Stortingets vedtak til lov om endringer i sjøloven og NIS-loven (bareboatregistrering og overtredelsesgebyr) (Lovvedtak 48 (2019–2020), jf. Innst. 148 L (2019–2020) og Prop. 32 L (2019–2020))
4. Stortingets vedtak til lov om endring i lov om Statens pensjonskasse (Lovvedtak 49 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
5. Stortingets vedtak til lov om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. (Lovvedtak 50 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
6. Stortingets vedtak til lov om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere (Lovvedtak 51 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
7. Stortingets vedtak til lov om endring i permitteringslønnsloven (Lovvedtak 52 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
8. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 53 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
9. Stortingets vedtak til lov om endring i arbeidsmiljøloven (Lovvedtak 54 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
10. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i utlendingsloven (opplysninger om reisende) (Innst. 178 L (2019–2020), jf. Prop. 39 L (2019–2020))
11. Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Forslag til takst- og rabattsystem for prosjektet rv. 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) i Rogaland og til forlengelse av bompengerekravet i Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1

(Innst. 194 S (2019–2020), jf. Prop. 44 S (2019–2020))

12. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) og endring i flypassasjeravgiften (Innst. 197 S (2019–2020), jf. Prop. 52 S (2019–2020), unntatt kap. 2541 post 70 og Prop. 53 LS (2019–2020) bokstav B)
13. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) (Innst. 198 L (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))
14. Referat

Presidenten: Presidenten vil foreslå at publikumsgalleriet holdes stengt også under dette møtet av nødvendige smittevern hensyn. – Det anses vedtatt.

Som representantene også i dag ble gjort oppmerksom på ved inngangen til salen ved møtestart, trenger man ikke å sette seg på sin egen plass, men må sørge for å ha en passende avstand – helst to meter – til hverandre. Det samme gjelder når vi kommer til debatten. Man kan tegne seg på talerlisten ved å rekke opp hånden. Man trenger altså ikke tegne seg fra plassen sin, slik man vanligvis gjør. For å tegne seg til replikk benyttes V-tegn. Presidenten vil komme nærmere tilbake til hvordan dette skal gjennomføres ved voteringen.

Videre vil presidenten, akkurat i denne sammenheng, kanskje antyde at noen av representantene følger debatten fra sitt eget kontor, og at vi således unngår å sitte sammen her inne altfor lenge.

Representantene Bård *Hoksrud*, Dag Terje *Andersen*, Lene *Westgaard-Halle* og Ingjerd *Schou*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den tidligere midlertidig fritatte vararepresentanten for Oslo, Mats A. *Kirkebirkeland*, tar nå sete.

Fra Venstres stortingsgruppe foreligger meddelelse om at den innvilgede permisjonen for representanten Carl-Erik *Grimstad* i tiden 18. til 27. mars er trukket tilbake. – Denne meddelelsen tas til etterretning.

Fra den møtende vararepresentanten for Akershus, Kjartan *Berland*, foreligger søknad om fritak fra å møte i Stortinget i tiden 19. til 23. mars under representanten Bente Stein Mathisens permisjon, og fra den møtende vararepresentanten for Oslo, Camilla *Strandskog*, foreligger søknad om fritak fra å møte i Stortinget i tiden 19. til 24. mars under representanten Michael Tetzschners permisjon – begge av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.

2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden slik:
 For Akershus: Tonje Anderson *Olsen* 19.–23. mars
 For Oslo: Yassine *Arakia* 19.–24. mars

Presidenten: Tonje Anderson Olsen og Yassine Arakia er til stede og vil ta sete.

Fra representanten Marit Knutsdatter *Strand* foreligger søknad om velferdspermisjon i tiden fra og med 19. til og med 24. mars og foreldrepermisjon i tiden fra og med 25. mars til og med 12. juni.

Videre foreligger det søknad om velferdspermisjon fra følgende representanter:

- fra representanten Kari Kjønnaas *Kjos* 19.–22. mars
- fra representanten Anette *Trettebergstuen* 19.–29. mars
- fra representanten Tor André *Johnsen* 19.–25. mars
- fra representanten Else-May *Norderhus* 23. mars og inntil videre
- fra representanten Tore *Hagebakken* 19. mars og inntil videre
- fra representanten Siv *Jensen* 19.–25. mars
- fra representanten Jan *Bøhler* 19. mars og inntil videre
- fra representanten Petter *Eide* 19. mars og inntil videre
- fra representanten Mathilde *Tybring-Gjedde* 19.–24. mars
- fra representanten Arild *Grande* 19.–21. mars
- fra representanten Svein Roald *Hansen* 19. mars og inntil videre

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget.

– Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Oppland, Stine Renate *Håheim*, og fra første vararepresentant for Oslo, Olivia Corso *Salles*, foreligger søknad om fritak fra å møte under henholdsvis representantene Tore Hagebakken og Petter Eides permisjoner, av velferdsgrunner.

Fra første vararepresentant for Oslo, Mazyar *Keshvari*, foreligger søknad om fritak fra å møte under representanten Siv Jensens permisjon, grunnet sykdom, og fra andre vararepresentant for Oslo, Carl I. *Hagen*, foreligger søknad om fritak fra å møte under nevnte permisjon, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
 For Akershus: Knut Tønnes *Steenerssen*
 For Hedmark: Tone Merete *Sønsterød* og Johan *Aas*
 For Møre og Romsdal: Tove-Lise *Torve*
 For Oppland: Aud *Hove* og Hilde Kristin *Holtjesmo*

For Oslo: Geir Hågen *Karlsen*, Zaineb *Al-Samarai*, Solveig Skaugvoll *Foss* og Gulsum *Koc*
 For Nord-Trøndelag: Jorid Juliussen *Nordmelan*
 For Østfold: Siv Henriette *Jacobsen*

Presidenten: Knut Tønnes Steenersen, Tone Merete Sønsterud, Johan Aas, Aud Hove, Hilde Kristin Holtjesmo, Geir Hågen Karlsen, Zaineb Al-Samarai, Solveig Skaugvoll Foss, Gulsum Koc, Jorid Juliussen Nordmelan og Siv Henriette Jacobsen er til stede og vil ta sete.

Statsråd Knut Arild Hareide overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Presidenten har oppfattet at det er et ønske om å avvike dette stortingsmøtet nokså raskt. Av hensyn til kvalitetssikring av forslag vil presidenten allikevel ta en pause og sette møtet igjen kl. 14 for slutføring av debatten i sakene nr. 12 og 13 samt votering.

Presidentskapet har i dag fastsatt foreløpig møteprogram for Stortinget i resten av denne uken og i begynnelsen av neste uke. Det blir satt møte i Stortinget i morgen, fredag, kl. 12.00 og lørdag kl. 12.00. Møtet i morgen, fredag, vil bli kort, med overbringelse av proposisjoner samt referat.

Neste uke er det foreløpig berammet møte tirsdag 24. mars kl. 10.00.

Det vil bli votert over sakene nr. 1–9 innledningsvis, og presidenten ber representantene om å bli sittende et par minutter til.

Sakene nr. 1–9 behandles under ett. Sakene gjelder andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 46–54.

Sak nr. 1 [10:06:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (opplæring) (Lovvedtak 46 (2019–2020), jf. Innst. 176 L (2019–2020) og Prop. 30 L (2019–2020))

Sak nr. 2

Stortingets vedtak til lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden (Lovvedtak 47 (2019–2020), jf. Innst. 173 L (2019–2020) og Prop. 33 L (2019–2020))

Sak nr. 3

Stortingets vedtak til lov om endringer i sjøloven og NIS-loven (bareboatregistrering og overtredelsesgebyr) (Lovvedtak 48 (2019–2020), jf. Innst. 148 L (2019–2020) og Prop. 32 L (2019–2020))

Sak nr. 4

Stortingets vedtak til lov om endring i lov om Statens pensjonskasse (Lovvedtak 49 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Sak nr. 5

Stortingets vedtak til lov om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. (Lovvedtak 50 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Sak nr. 6

Stortingets vedtak til lov om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere (Lovvedtak 51 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Sak nr. 7

Stortingets vedtak til lov om endring i permitteringslønnsloven (Lovvedtak 52 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Sak nr. 8

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 53 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Sak nr. 9

Stortingets vedtak til lov om endring i arbeidsmiljøloven (Lovvedtak 54 (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering

Presidenten: Vi går da til votering i sakene nr. 1–9.

Votering i sakene nr. 1–9, debattert 19. mars 2020

Presidenten: Sakene nr. 1–9 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 46 til og med 54.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Man fortsatte behandlingen av sakene på dagens kart.

Sak nr. 10 [10:06:30]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i utlendingsloven (opplysninger om reisende) (Innst. 178 L (2019–2020), jf. Prop. 39 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Ove Trellevik (H) [10:07:16] (ordfører for saka): Regjeringa føreslår i denne proposisjonen endringer i utlendingslova for å klargjera at reglane om kontroll av reisande mv. også omfattar norske statsborgarar.

Bakgrunnen for saka er at Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og sikkerheitsteneste, det såkalla EOS-utvalet, i Dokument 7:2 for 2019–2020, Særskilt melding fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) om PSTs ulovlige innhenting og lagring av flypassasjeropplysningar, kritiserte PST for å ha nytta utlendingslova og føresegner i utlendingsforskrifta om passasjerlister for å innhenta opplysningar om utanlandsreiser for norske borgarar.

Utvalet konkluderer med at innhenting av passasjeropplysningar om utanlandsreiser for norske borgarar ikkje har heimel i utlendingslova.

Den saka me her i dag skal diskutera og vedta, handlar altså om å få på plass ein nødvendig heimel i utlendingslova for at nødvendig informasjon kan hentast inn også for norske borgarar. I den reviderte lovteksten nyttar ein omgrepet «reisende» i staden for «utlending», slik at behovet for informasjon om norske borgarar også vert teke vare på. Omgrepet «reisende» vert nytta fleire stader i føresegner i utlendingslova, bl.a. skal det etter § 6 gjevast forskrift «om kontroll med reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard».

Sidan omgrepet «reisende» vert nytta i fleire føresegner, vert det føreslått at denne presiseringa vert teken inn også i dei for å unngå tvil om korleis ein skal forstå lova.

Det er ein samla komité som står bak denne innstillinga.

Statsråd Monica Mæland [10:09:08]: Jeg er glad for at en enstemmig komité har sluttet seg til forslagene til endringer som er fremmet i proposisjonen. Endringene

er en presisering av gjeldende rett og innebærer ikke materielle endringer. Det er viktig at hjemlene for informasjonsinnhenting er helt klare. Det skal ikke være noen tvil om at PST har hjemmel til å innhente passasjeropplysninger som ledd i sitt arbeid. Forslagene har bakgrunn i EOS-utvalgets særskilte melding om PSTs innhenting og behandling av flypassasjeropplysninger.

Utvalget har kritisert flere forhold ved PSTs innhenting og behandling av passasjeropplysninger. Jeg kan understreke at jeg selvsagt tar den kritikken utvalget har kommet med, på alvor. EOS-utvalget har lagt til grunn at innhenting av opplysninger om norske borgeres utenlandsreiser ikke har hjemmel i utlendingsloven. Utlendingsloven regulerer imidlertid ikke bare forhold knyttet til utlendinger, men også grensekontroll. Bestemmelsene om grensekontroll gjelder for både norske borgere og utlendinger. Bestemmelsene om innhenting av passasjerlister er en del av denne kontrollen og omfatter dermed både norske statsborgere og utlendinger. EOS-utvalgets kritikk har vist at regelverket burde vært klare på dette punktet. Departementet har derfor fremmet forslag til endringer som gjør det helt klart at utlendingslovens bestemmelser om reisende også omfatter norske borgere. I lys av kritikken burde dette vært klargjort tidligere.

EOS-utvalget har også kritisert at PST har innhentet passasjerlister rutinemessig. I proposisjonen omtales derfor også adgangen til rutinemessig innhenting. Det vil etter omstendighetene kunne anses nødvendig rutinemessig å innhente passasjerlister for alle flygninger til og fra nærmere bestemte områder eller land, f.eks. der det er basert på konkrete trusselvurderinger knyttet til akkurat disse områdene. Det er altså ikke et krav at PST eller politiet anmoder om passasjerlister for hver enkelt flygning.

Jeg er glad for at Stortinget behandler den foreliggende proposisjonen i dag, og så ser jeg fram til debatten om EOS-utvalgets særskilte melding, som vil bli behandlet på et senere tidspunkt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10.

Sak nr. 11 [10:11:35]

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Forslag til takst- og rabattsystem for prosjektet rv. 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) i Rogaland og til forlengelse av bompengerekravet i Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 (Innst. 194 S (2019–2020), jf. Prop. 44 S (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra transport- og kommunikasjonskomiteen vil presidenten ordne debatten slik:

3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den for delte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Nils Aage Jørgstad (H) [10:12:28] (ordfører for saken): Jeg vil takke komiteens medlemmer for et godt samarbeid og vilje til å behandle proposisjonen på rekordtid.

Regjeringen har i Prop. 44 S for 2019–2020 lagt fram forslag til vedtak i to saker: én om takst- og rabattsystemet for prosjektet rv. 13 Ryfast i Rogaland og en annen om bompengerekravet i fase 1 av samferdselspakke for Kristiansandsregionen.

I den første ber Samferdselsdepartementet om fullmakt til å fastsette nærmere regler for takst- og rabattsystemet for rv. 13 Ryfylke-sambandet, Ryfast, i tråd med vilkårene i denne proposisjonen. Forslaget inneholder endringer av takster i forhold til det Stortinget tidligere har vedtatt – Prop. 109 S for 2011–2012 og Innst. 363 S for 2011–2012. Bakgrunnen for endringen er at forutsetningen om at prosjektet skulle erstatte to offentlig finansierte ferjesamband, ikke lenger er til stede. Strekingen Lauvik–Oanes vil bli drevet videre i privat regi. For å redusere lekkasje fra Ryfast til ferjesambandet har Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune tatt initiativ til å senke takstene betydelig ved åpning av Ryfast. Dette har Samferdselsdepartementet imøtekommet og ber om fullmakt til å fastsette nærmere regler for takst- og rabattsystemet for rv. 13.

Denne saken minner oss om at koronaviruset også har konsekvenser for samferdselssektoren. Det har vært arbeidet med sikte på åpning av prosjektet 30. mars. Som følge av den aktuelle situasjonen vil ikke det være mulig. Statens vegvesen må utsette sikkerhetsgodkjenning av Hundvågtunnelen på grunn av redusert kapasitet. Dette betyr at prosjektet ikke kan åpnes som forutsatt. Følgelig vil også oppstart av bompengebetalingen utsettes.

Som et tiltak mot å bli smittet av viruset har jeg den siste uken byttet ut toget med bil – elbil. Når jeg ser hvor få biler jeg møter på min vei fra Vestby til Oslo, blir jeg litt bekymret på bompengeselskapenes vegne generelt. I denne aktuelle saken må vi ta høyde for at prøveprosjektet med lave takster i Ryfast-sambandet ikke vil gi et representativt bilde av effektene av takstreduksjonen hvis situasjonen koronaviruset har skapt, fortsetter.

I sakens del 2 fremmer regjeringen forslag om en forlengelse av bompengerekravet i fase 1 av samferdselspakke for Kristiansandsregionen til utgangen av

2020. Det forutsettes lokal tilslutning til dette gjennom vedtak. Begrunnelsen er at det vil være lite hensiktsmessig å stanse bompengene i Kristiansand i noen måneder nå, for så å starte innkrevningen igjen. Midlene som vil bli innkrevd, vil gå til finansiering av fase 2 av pakken som departementet tar sikte på å legge fram sommeren 2020.

Hele komiteen står bak innstillingens del 1, mens Fremskrittspartiet har reservert seg i del 2.

Bård Hoksrud (FrP) [10:15:45]: Jeg tror ikke det er noen tvil om hva Fremskrittspartiet og jeg mener om bompenger. Derfor vil jeg bare kort redegjøre for Fremskrittspartiets syn, som det også er redegjort for i innstillingen. Vi er glade for at man får redusert bompengene. Når man gjerne vil fjerne dem, er man glad for at man faktisk får redusert dem.

Når det gjelder del 2, Kristiansands-regionen fase 1, mener vi at man ikke skal fortsette bompengene når det ikke er noe prosjekt. Vi mener at man skal stoppe opp, og kommer derfor til å stemme mot del 2.

Statsråd Knut Arild Hareide [10:16:35]: Eg har lyst til å starte med å takke komiteen. Det er ikkje så mange vekene sidan saka kom til Stortinget, og i dag blir ho alt så ferdigbehandla. Det har skjedd på veldig kort tid, og det vil eg gi ein stor takk for. Eg er òg glad for at det er klare fleirtal: full einigheit i første del av saka og alle, forutan Framstegspartiet, i andre del av saka.

Utbygginga av Ryfast omfattar bl.a. bygginga av to toløps undersjøiske tunnelar: Hundvågtunnelen, mellom Stavanger og Hundvåg, på 5,7 kilometer, og Ryfylketunnelen, tidlegare Solbakk-tunnelen, mellom Hundvåg og Solbakk i Strand kommune, på 14,3 kilometer.

Bompengene for Ryfast er føresett å skulle starte når heile prosjektet blir opna for trafikk. Og som saksordføraren på ein god måte gjorde greie for her, skjer ikkje det no på grunn av situasjonen knytt til korona. Med ein gong me har kontroll på prosjektet og får gjennomført sikkerheitsarbeidet, vil det skje.

Forslaget som blir lagt fram om Ryfast-prosjektet i denne proposisjonen, kjem på bakgrunn av eit initiativ frå Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune. Forslaget vil innebere eit lågare takstnivå enn det Statens vegvesen i tråd med etablert praksis har anbefalt ved oppstart av innkrevjinga. Det vil òg fråvike det Stortinget har lagt til grunn for prosjektet tidlegare. Regjeringa legg derfor til grunn at forslaget vil gi eit særskilt unntak frå dei ordinære retningslinjene for fastsetjing av takstar for takst- og rabattsystem.

Som det går fram av proposisjonen, er det knytt risiko til dette, noko som i første rekkje må sjåast i lys av at ein ikkje veit korleis trafikken vil utvikle seg for prosjektet.

Konkret føreslår regjeringa at det ved oppstart av bompengene blir sett ein gjennomsnittstakst på 112 kr i Ryfylketunnelen og 21 kr i Hundvågtunnelen. Regjeringa legg til grunn at gjennomsnittstaksten kan aukast inntil 252 kr for Ryfylketunnelen og 32 kr for Hundvågtunnelen utan at saka skal leggast fram for Stortinget på nytt. Dersom det skulle bli behov for å auke takstane ytterlegare, vil Stortinget få saka lagt fram for seg på nytt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 11.

Stortinget tar en kort pause frem til finanskomiteen kan starte sin debatt i sakene nr. 12 og 13.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 10.19.

Stortinget gjenopptok forhandlingene kl. 10.39.

Presidenten: Da starter vi stortingsmøtet igjen etter pausen.

Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 12 og 13 bli behandlet under ett. Da det ikke fremgår av dagsordenen, vil presidenten gjøre oppmerksom på at i sak nr. 13 inngår endringer i sosialtjenesteloven.

Sakene har ikke ligget ute den reglementsfastede tid i henhold til forretningsordenens § 46. Sakene vil likevel tas under behandling nå.

Sak nr. 12 [10:40:24]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) og endring i flypassasjeravgiften (Innst. 197 S (2019–2020), jf. Prop. 52 S (2019–2020), unntatt kap. 2541 post 70 og Prop. 53 LS (2019–2020) bokstav B)

Sak nr. 13 [10:40:46]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) (Innst. 198 L (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg

på talerlisten utover den for delte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Hadia Tajik (A) [10:41:28]: Eg vil takka alle partia for samarbeidet gjennom det som har vore ei ganske uvanleg tid og ganske uvanlege dagar. Landet vårt er i ein ekstrem og krevjande situasjon, og då påkallar det òg at me gjer det me kan for å stå saman om dei tinga som me klarar å stå saman om. Eg opplever at i arbeidet komiteen har hatt, har me klart å samla oss om nettopp dei viktigaste tinga.

Eg opplevde i går kveld, på vegen heim, å treffa ein mann som stod midt oppe i situasjonen akkurat no, ein drosjesjåfør som fortalde at han hadde vore redd for å jobba dei siste dagane. Han var redd for å verta smitta og redd for å verta sjuk. No hadde han nådd det punktet at viss han ikkje gjekk tilbake på jobben, kom han ikkje til å ha inntekt til å betala husleiga si. Då begynte han å køyra drosje igjen, sjølv om han var redd.

Den historia han fortel, trur eg dessverre at det er ganske mange som har kjent på – uroa og frykta for korleis kvardagen er, for helsa, for familien, for inntekta. Arbeidarpartiet vil gjerne vera med på å tryggja det.

Eg vil gjerne trekkja fram særleg tre ting frå det arbeidet me har gjort gjennom dei siste dagane. Det eine er at det no er tverrpolitisk einigheit om at fyrstelinja som handterer denne krisa – i helsevesenet, i kommunane, i Nav – må få dei midlane dei treng. Dei står overfor ein heilt ekstrem situasjon, og då må det ikkje stå på pengane. Alt det dei gjer for å redda liv og helse og forebyggja smitte, har så stor betydning for samfunnet vårt at dei skal vita at dei har oss alle i ryggen. Barn som går heim til ein heim som ikkje er trygg, skal vita det same: at fellesskapet står opp for dei. Når landet vårt no opplever at barnehagar, skular og SFO er stengde, og at barn i lengre periodar er i karantene, er det òg eit ansvar for fellesskapet å følgja dei barna opp, sørgja for at det er vaksenpersonar til stades som oppsøker dei og sikrar kvardagen og tryggleiken deira – anten det er gjennom barnevern, gjennom krisesenter, gjennom skule eller gjennom dei etablerte institusjonane me har. Men det må òg regjeringa gjennom verkemidla sine bidra til.

Det andre eg vil trekkja fram, er at me no tek i bruk kraftigare lut for å redda dei bedriftene og bransjane som opplever at dei står på randa av konkurs. Me er inne på verkemiddel som låneordningar og garantiordningar. Der forstår me at regjeringa kjem med meir i morgon, og det ser me òg fram til å behandla.

Det viktigaste og mest kraftfulle verkemiddelet overfor bransjane og bedriftene er redusert arbeidsgjevaravgift for dei neste to månadene. Det åleine utgjør milliardbeløp og har stor betydning for økonomien til bedriftene. Det å setja ned arbeidsgjevaravgifta for ein kort

periode er svært verknadsfullt, og det er eit viktig svar til dei bedriftene som i dag strever med å betala rekningane sine. Dei er viktige for landet vårt, og det at dei har tilsette, er òg så viktig at me vil bruka det verkemiddelet målretta overfor dei bedriftene som òg bidreg til at dei tilsette har ein jobb å gå til òg i framtida.

Det tredje og siste som eg ønskjer å trekkja fram, er eit område der Arbeidarpartiet ønskte å gå litt lenger, og det handlar om å setja grenser for utbyte hos dei selskapa som i dag kjem til å ta imot kraftigare verkemiddel, lån og statlege garantiar, altså store summar av fellesskapet sine pengar. Det er viktig for oss at når pengane til fellesskapet vert brukte for å redda selskapa, skal dei pengane ikkje gå til personleg vinning, dei skal gjera at selskapa skal overleva. Det at det er ei ekstraordinær tid, betyr ikkje at ein skal ha ekstraordinære utbyte, og me kan ikkje ha eit system der ein endar med at underskot er noko fellesskapet ber, medan overskot berre går i private lommer. Me kan ikkje sosialisera tap og privatisera gevinst. Då svekkjer ein tilliten til systemet.

Med desse innleiande merknadene takkar eg igjen for det gode samarbeidet, og eg håpar at me på vegen vidare – òg når dei neste proposisjonane skal behandlast, kan ha eit tillitsfullt samarbeid mellom partia. Eg trur at nettopp det, korleis ei krise vert handtert i startfasen, òg definerer korleis me kjem oss gjennom ho.

Svein Harberg (H) [10:46:01]: Det er vel ingen som er i tvil om den krevende situasjonen som møter oss nå, som møter oss dag for dag. Jeg må si at i arbeidet med de forskjellige tiltakene opplever jeg som mest krevende at det som vi var sikre på var helt riktig i går, kanskje har behov for en annen innramming i dag. Dette beveger seg hele tiden, og i iveren etter å gjøre det vi kan for å hjelpe enkeltmennesker, næringsliv og ikke minst offentlig sektor i deres arbeid, er det krevende å gjøre de rette tingene på riktig tidspunkt. Det har vært krevende også i disse forhandlingene. Men jeg synes vi har jobbet godt sammen, og vi har kommet fram til et godt resultat når partiene har forhandlet fram det som ligger i innstillingene i dag. Vi har presisert ordninger for næringsdrivende, presisert hva som skal gjelde, og hva som ikke skal gjelde for at de skal få de tiltakene som er foreslått.

Når vi driver med disse tiltakene, kan det også være ting som glipper. På mandag ble det bestemt at lærlinger som mistet lærlingplassen, måtte få hjelp. Men det er også lærlinger som er i permisjon, og som kanskje skal tilbake til lærlingplassen. Dem har vi nå ivare tatt med de endringene vi gjør i innstillingen. Det er en mengde slike presiseringer som er de krevende tingene å ta til riktig tid, men de er på plass.

Så er vi glade for at det er varslet fra regjeringen at det kommer en pakke til kulturfeltet. Det er mange foreninger, lag og små virksomheter som ikke er kapitalsterke, og som nær sagt gambler på å arrangere ting til beste for oss alle. Plutselig faller hele inntektsgrunnlaget bort fordi det er tilstedeværelse av folk som er grunnlaget. Når regjeringen har skissert 300 mill. kr til kultur og 600 mill. kr til idrett og frivillighet, vil det være en god pakke for å starte arbeidet for disse gruppene.

Jeg sa at det er krevende å treffe med de forskjellige tiltakene. Jeg fikk en henvendelse fra en god venn som er sølvsmed. Han fikk den 10. eller 11. denne måneden en avbestilling på 700 000 kr fra en stor reiselivsaktør. Det var jo ikke stengt dør, det var ikke stopp for alltid, men det er et inntektsgrunnlag som vi må fange opp, og vi må hjelpe disse små, særdeles viktige virksomhetene ute i distriktene igjennom. Derfor er vi glade for at finansministeren allerede har sagt at i morgen kommer det flere tiltak, og det er varslet at også neste uke vil det komme flere tiltak. Vi er inne i en tid med en rekke tiltak, og da må vi passe på at vi behandler omtalen av dem og betingelsene rundt dem på riktig tidspunkt.

Det viktigste som vi har fått til i denne runden, er selvfølgelig at vi nå senker arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng, noe som utgjør 10 mrd. kr. De som holder folk i arbeid, de som fortsatt holder hjulene i gang, som sørger for at bedriftene kan gå videre, får altså hjelp til å gjøre det. Så det er viktig at det kom på plass, i tillegg til permisjonshjelp, og at vi også har satt av en sum penger som skal treffe Nord-Troms og Finnmark, som ikke har arbeidsgiveravgiften. Det er viktig.

Så må jeg bare presisere at vi fra Høyre på ingen måte er villige til å se en utbyttefest, men vi er ikke klare til å fatte noen konkrete vedtak om det i dag. Det er mange krevende settinger, vi skal også huske på at det er folk som er avhengige av utbytte for å ivareta sine forpliktelser til å holde virksomhetene i gang. Det er en krevende bit å si noe om utbytte, men det blir rikelig anledning til det i forbindelse med de nye pakkene og de nye tiltakene som kommer fra regjeringen. Da kommer vi tilbake til betingelsene for utbytte.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:51:12]: Jeg vil starte med å takke for godt samarbeid nok en gang. Vi greide ikke å komme helt i mål der alle sto sammen om alt, men det var ikke langt ifra denne gangen heller.

Jeg vil starte med å si at jeg er veldig glad for at alle de som er der ute nå og jobber og står på for å håndtere denne situasjonen, kan være trygge på at det ikke er penger det skal stå på. Det gjelder både de som er på sykehussene, og de som jobber i Nav og nå står overfor den største utfordringen Nav noen gang har stått i, med titusenvis av søknader om dagpenger bare i løpet av de

siste dagene. Vi er klar over at den situasjonen de står oppe i, er svært krevende. Det gjelder også kommunene, som skal holde hjulene i gang, med sine helsetjenester, med viktige tjenester til mange personer som er avhengige av hjelp fra det offentlige.

Vi har allerede sørget for å bedre inntektssikringen for mange av dem som er permittert. Det gjør et veldig inntrykk på meg når jeg snakker med folk som nå står i en situasjon som de kanskje trodde de aldri skulle komme i, der de nå er redde for å bli permittert, redde for å miste det de trodde var en sikker jobb, og redde for om de framover greier å betale for de forpliktelsene de har. Det at vi nå sikrer både lærlinger og for så vidt også studenter, er et viktig signal å sende ut.

Så er det bedriftene. Jeg må si at det gjør et sterkt inntrykk på meg å høre mange av de historiene som er der ute nå: de som driver gamle, familieeide hoteller som er drevet gjennom generasjoner, som har vært med på oppturer og nedturer, men som i denne krisen nå nærmer seg kanten av stupet – eller de som eier små butikker, og som nå ser at kundene forsvinner, omsetningen forsvinner, pengene uteblir. Man er redd for hva framtiden vil bringe. Da har Stortinget bare én jobb å gjøre, og det er å gjøre det vi kan for å redde flest mulige arbeidsplasser som er i denne situasjonen.

Jeg er veldig glad for at vi har fått på plass en enighet om å redusere arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng. Det betyr mye. Det betyr en lettelse for bedriftene på 10 mrd. kr på to måneder.

Jeg er veldig glad for at vi også tenker på vår nordlige del av landet, Nord-Troms og Finnmark, der man ikke har denne arbeidsgiveravgiften, og at vi får på plass 250 mill. kr, der det skal lages en kompensasjonsordning. Jeg ser fram til at regjeringen kommer tilbake med et forslag til hvordan den kan innrettes.

Det er mange som er avhengige av ferge i dette landet. Vi vet at det er en stor kostnad for mange bedrifter og for mange enkeltpersoner. Derfor er jeg også glad for at regjeringen vil komme tilbake med et forslag som skal sikre reduserte takster for dem som er avhengige av riksveifergene. Jeg må legge til at jeg håper at regjeringen kan komme tilbake ganske raskt med det forslaget.

Fremskrittspartiet er opptatt av at vi skal gjøre oss klare til å komme i en situasjon der vi må bestemme oss for om vi skal beholde svært viktige bedrifter på norske hender. Hvis dette vedvarer over tid og kapitalsituasjonen i bedriftene forverrer seg, kan man måtte komme til å stå i den situasjonen at man må ta stilling til det. Fremskrittspartiet er ingen svoren tilhenger av at staten skal eie mer i næringslivet, det har vi alltid vært motstander av, men dette er en ekstraordinær situasjon, og derfor er vi villige til allerede nå å si at hvis denne krisen blir så alvorlig, er vi beredt til å være med på å ta den typen grep.

Men da skal målet være at staten skal selge seg ut så fort situasjonen er normalisert.

Det er mye snakk om utbytte. Vi er kritiske til å lage regler som kan skape hindringer og trøbbel for bedrifter som er avhengige av å ta ut utbytte for f.eks. å flytte penger til et selskap og bidra til kapital der, eller fordi man må betale skatt og betale for andre forpliktelser, men vi er helt enige med alle dem som er motstandere av at dette skal gå til å berike bedriftseierne. Og jeg tror ikke noen er i en slik posisjon akkurat nå. Jeg registrerer at Kværner-sjefen har vært ute og sagt at han vil gå ned 10 pst. i lønn, utbyttedefesten blir det ingenting av, og jeg tror vi får se mye slikt i tiden som kommer, for det er ikke penger i bedriftene nå til å dele ut, men til å beholde – for å prøve å redde dem som reddes kan.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:56:35]: Samlet som nasjon er vi sterke, og nå er det tid for å løfte sammen og løfte hele Norge. Når krisen rammer oss, ser man virkelig hvem som utgjør samfunnets grunnmur – helsearbeideren som stiller opp på arbeid, sjåføren som sørger for at det kommer forsyninger til butikkene, de som jobber på slakterier og meierier og sørger for at det er matvarer, de som produserer maten, politifolkene, renholderne som sørger for at det er rent og skikkelig rundt oss, de som jobber i barnevern og andre som har viktige samfunnskritiske funksjoner, og ikke minst også de som jobber i Nav, som skal sørge for at mange folk nå får inntektssikring, og at man også kan hjelpe bedrifter gjennom de ukene og månedene vi er inne i.

Jeg synes det er svært gledelig at vi på Stortinget igjen enes om de viktigste polpunktene. Vi gjør mange kraftfulle grep her i dag. Grepene vi tar når det gjelder arbeidsgiveravgift, har en kostnad på rundt 10 mrd. kr – svært dyrt, men en direkte hjelp til bedrifter med ansatte som nå lurer på om de klarer å få hjulene til å gå rundt, eller om de ikke klarer det. Når man tar bort kostnader på rundt 10 mrd. kr, er det selvfølgelig et kraftfullt bidrag til bedriftenes økonomi.

Vi skal være et storting for hele Norge, derfor er det viktig at vi, alle partiene, går sammen om å gi 250 mill. kr til Nord-Troms og Finnmark, slik at de også får en del av den kraftsatsingen som dette er.

Til diskusjonen om kortbanenettet vårt: Det flertallet legger fram, er inntil videre uten støtte fra regjeringspartiene. Jeg håper at også regjeringspartiene i viteringen vil stemme sammen med oss, for jeg tror regjeringspartiene også ser at det er viktig, når de får tenkt seg om, at vi sikrer et kortbanenett også framover. Derfor er det viktig at vi nå har et flertall som er helt tydelig på at det inntektsbortfallet som man har på FOT-rutene, skal kompenseres. Men jeg opplever at grunnholdningen er lik i alle partier, at man ser det er et mål, og at den infra-

strukturen også skal være der når denne krisen er over. Det er et kraftfullt grep.

Vi har gjort flere viktige ting. Vi gir nå inntektssikring til kommunene våre. Vi gir inntektssikring til sykehuse- ne. Vi gir en garanti overfor dem som jobber i Nav, for at vi skal finansiere det. Vi ser at Norge er mer enn bare fastlandet. Vi ser at Svalbard er en viktig del av det nasjonale fellesskapet, og sier at der skal vi komme tilbake igjen, sånn at de også får en sikker og mer stabil utvikling.

Regjeringen har gått bort fra at man skal omorganisere skatteetaten nå, for man ser at viktigere enn omorganisering er nå at man faktisk gjør jobben; man legger omorganiseringsprosessen på is. Det er klokt – man er praktisk, man ser hvordan man faktisk kan løse problemer, og lar det ikke gå prestisje i det.

Så er det et viktig poeng der det er ulik gradering av ønsket om virkemidler: Jeg tror at alle ser at det er viktig å sikre nasjonalt eierskap til bedriftene, men flertallet med Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Fremskrittspartiet ønsker at staten skal være spesielt oppmerksom på å sette eierskapsavdelingen i Næringsdepartementet i stand til å handle raskt hvis viktige nasjonale selskaper kommer i spill. Vi vet at sånne ting kan skje uhyre fort. Det var derfor det var viktig at vi ikke bare har merknader, men også får et klart vedtak på en bestilling som regjeringen må følge opp, og at man setter Næringsdepartementet i beredskap til å handle hvis det trengs.

Avslutningsvis: Nå har vi jobbet døgntilvarende her på Stortinget. Man føler ansvaret, man føler mollstemningen som er her. Men man føler også på det privilegiet det er å få lov til å være folkevalgt i Norge, der vi kan tvile og tro på tvers av partigrænser. Det er en stor styrke for vårt folkestyre og vårt land at man kan tvile og tro også overfor statsråder fra regjeringen, selv om vi er opposisjonspartier, og at vi ikke legger feller der det er om å gjøre å spenne bein på hverandre. Den siste uken har virkelig vist styrken i fellesskapet vårt. Det er den styrken vi også skal vise i ukene som kommer. Når det kommer en ny proposisjon fra regjeringen i morgen, håper jeg at vi tar med oss den ånden at sammen er vi sterke. Hver for oss er vi svake, men det fellesskapet vi har her, og det fellesskapet vi har i Norge, er et sterkt fellesskap der vi bygger hverandre, og da skal vi klare å komme gjennom dette.

K ari Elisabeth Kaski (SV) [11:01:32]: Jeg har også lyst til å starte med å takke første nestleder i komiteen, Hadia Tajik, for å ha lovet oss gjennom dette, mens komitélederen har vært med på telefon på ulike tidspunkter. Det har vært en ekstrem situasjon å jobbe med disse proposisjonene, men det har vært utrolig meningsfylt og viktig å komme i havn med det.

I avtalen – og den enigheten – som vi behandler i dag, og i de forslagene som vi vedtar, legger vi opp til at det er statens muskler som tas i bruk for å sikre at byrdene med denne dugnaden som vi alle står overfor nå, må bli rettferdig fordelt. Vi vet – og det ser vi stadig flere eksempler på – at koronapandemien rammer og treffer usosialt i det norske samfunn, både sykdommen i seg selv og konsekvensene av den og også den økonomiske krisen som skyldes pandemien. Derfor er det avgjørende at Stortinget i de vedtakene vi fatter nå, både i dag og framover, i kommende krisepakker og tiltak, sørger for at alle nå har en trygg inntekt og har en sikring i bunnen. Studenter som har jobbet deltid, lærlinger som mister lærlingplassen sin, de som er tilkallingsvikarer og opplever at de ikke lenger blir tilkalt til en jobb, må ha en bunnplanke og en trygg inntekt, og der har vi kommet veldig langt i dag.

Dessuten vet vi også at det nå er kommuner, helsevesen, Nav som står i førstelinjen for å håndtere også pandemien som vi står overfor. Vi må være trygge på at de nå ikke er usikre på om de får kostnadene sine dekket, og ikke må være usikre på hvordan de skal klare å håndtere de tapte inntektene og de økte kostnadene også måneder fram i tid. Derfor er jeg utrolig glad for at vi i dag vedtar – og at alle står samlet om – at kommunene og sykehusene og Nav, bl.a., må sikres midler til å møte denne krisen, og at det er en garanti for at den skatteesvikten kommunene opplever, skal kompenseres.

I næringslivet er det også krise, og gjennom disse forhandlingene har vi hver eneste dag fått nye tall på hvor mange som har meldt seg som arbeidsledig, og hvor mange som har blitt permittert. Det har gitt et ekstra trykk i finanskomiteen for å legge fram enda flere tiltak nå rettet mot næringslivet, f.eks. reduksjon i arbeidsgiveravgiften. Det er et enormt kraftfullt grep, store summer som Stortinget i dag skal vedta, for å gi drahjelp til næringslivet vårt. Men vi kommer også med konkrete merknader om hvor betydningsfullt det er at staten bruker sine muskler også på oppkjøp for å sikre viktige bedrifter i Norge, og vi vedtar i dag at staten skal kunne kjøpe opp for å hindre nedleggelse av viktige selskaper og infrastruktur i Norge.

Midt oppe i alt dette skal vi ikke glemme ungene våre, de ungene som nå er hjemme og kanskje ikke i hjem som er trygge og gode for dem å være i, og som ikke lenger har muligheten til å være i skole og barnehage, der de blir sett. Det at vi i dag vedtar at staten skal bidra til at kommunene skal følge opp disse ungene gjennom å holde barnevernet i gang, krisesentrene åpne og avlastningsboligene åpne, er utrolig viktig for de ungene.

Avslutningsvis: Det er noen områder i det som vi vedtar i dag, som har fått mindre oppmerksomhet, men som er viktig for dem det gjelder. Vi vedtar både at man

nå skal bruke sosialhjelpen som en inntektssikring for dem som faller mellom to stoler, og at det skal være ubyråkratisk ved at kommunene skal kunne se bort fra krav om oppsparte midler. Vi gjør vedtak når det gjelder bistøtte, som gjør at folk ikke skal miste den eller få den avkortet som følge av andre endringer som gjøres, og vi gjør også viktige presiseringer og opprettinger når det gjelder omsorgspenger, som vi vedtok også tidligere denne uken.

I sum mener jeg det har blitt en mer sosial pakke. Det vil være behov for ytterligere tiltak, men det må vi komme tilbake til. Det gjelder også for kulturlivet, som denne gangen dessverre ikke har fått tilstrekkelig kompensasjon, verken når det kommer til å treffe alle arrangementer, hele verdikjeden eller hele tidsrommet. Men det ser jeg fram til å komme tilbake til.

Ola Elvestuen (V) [11:06:52]: Jeg vil også begynne med å takke komiteen for samarbeidet: For meg som ny i komiteen og rett ut av karantene har det vært en positiv opplevelse. Jeg vil gjerne også takke regjeringen for å være så tett på de forhandlingene vi har her, for vi er i en krisesituasjon der vi måles i fellesskap – både storting og regjering – på hvordan vi håndterer denne krisen i tiden framover.

Da må vi se i sammenheng både de initiativene fra regjeringen som er kommet tidligere, og de som kommer senere, og også de forhandlingene og vedtakene vi gjør på Stortinget. Det var en stor og viktig beslutning vi fattet på mandag, og vi gjør tilsvarende i dag.

Vi er en del av en internasjonal krise, som er verdensomspennende i stor grad. Akkurat nå er det kanskje Europa som testes aller hardest. Det er hele vårt demokratiske system som testes, så at vi nå opptrer på en slik måte at vi viser at vårt folkestyre, med de systemene vi har, klarer å håndtere en krise, en pandemi, på dette nivået, med en brems og en oppstopping i vår økonomi som vi nå ser, er viktig for Norges del, men det er også et viktig signal ut i verden.

Vår hovedoppgave nummer én er å ta vare på dem som er direkte berørt i virkemiddelapparatet for å begrense den pandemien vi står overfor. Vi bør som storting takke alle som gjør en innsats i helsevesenet nå. Det gjelder kommuner og fylker, der dette vil utvikle seg over tid. Det er mange initiativ vi må ta overfor kommuner og fylker, spesielt overfor det som kanskje er det mest testede området, hele Nav-systemet, som vi er så avhengige av, og som i denne saken får tilført 200 mill. kr ekstra, slik at de får gjort sitt arbeid. Vi skal huske på at de kritiske delene av samfunnssystemet vårt også er utsatt, for de har både syke og mange som er i karantene, så det er en ekstremt vanskelig situasjon de står i.

Vi må også ta vare på dem som nå blir permittert, som mister jobben sin, som mister inntekten sin. Der ble mye gjort på mandag, også for frilansere og små og mellomstore bedrifter. Nå tetter vi noen av hullene som sto igjen, særlig for studenter, som er avhengige av deltidstillinger, og som vi nå ber regjeringen komme tilbake med en løsning for innenfor Lånekassen. Videre må vi bli mer presise overfor lærlinger, slik at vi også treffer dem som er permittert, og ikke bare dem som mister lærlingplassen.

Jeg vil også trekke fram dem som krever videre oppfølging fra regjeringen – ikke de som er pålagt å stenge, som frisører og andre – men de som fortsatt er i jobb, men som nesten ikke har inntekt – drosjesjåfører er kanskje de mest nærliggende å nevne. Også der må vi finne fram til praktiske løsninger, skal vi klare å følge opp. Det ligger også i denne saken.

Så vil jeg også, som andre, ta opp dem som er spesielt utsatt. Når skoler og barnehager er stengt, har vi utsatte barn som plutselig er i en vanskelig situasjon hjemme, og det er også andre som er i en situasjon som vi trenger et støtteapparat for. Vi har skrevet at det er avgjørende at barnevernet og krisesentrene må opprettholdes med en forsvarlig drift også i denne situasjonen, og at vi klarer å følge det opp nøyere framover.

Overfor næringslivet er det viktig med store tiltak, f.eks. å redusere arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng de to første månedene. Jeg vil også trekke fram pakken fra Kulturdepartementet og kulturminister Abid Q. Raja på 900 mill. kr som en veldig god start for kultur og idrett. Nå kan man få dekket opp tapet av billettinntekter, men det er klart at dette kommer til å måtte følges opp i betydelig grad også framover.

Til slutt vil jeg trekke fram initiativet vi tar overfor Svalbard, som er i en helt spesiell situasjon, som er vanskelig, og som det vil kreve mye av regjeringen å finne de gode tiltakene for.

250 mill. kr til Nord-Troms og Finnmark – veldig bra.

Helt til slutt: Også regjeringspartiene har sterke merknader når det gjelder at vi ikke skal ha noen utbyttefest. Vi støtter nå næringslivet for at de skal komme seg igjennom det som er en ekstremt vanskelig situasjon, og vi er enig i at det ikke skal utarte.

Vi har også store forventninger til regjeringen om nye tiltak innenfor flytransport.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [11:12:23]: La meg begynne med å si at jeg er veldig glad for at vi igjen har klart å danne brede flertall for svært mange viktige og nødvendige tiltak. Dette sender et viktig signal om at det politiske Norge står samlet om store, viktige satsinger i en krisetid. Vi ser at antall smittede stiger daglig.

Det samme gjør også antall mennesker i karantene, og dessverre ser vi også at antall personer som er døde på grunn av viruset, øker. På en uke er det kommet inn over 100 000 søknader til Nav om dagpenger på grunn av permittering. Over 16 000 tilfeller av sykefravær er relatert til viruset, ifølge Navs statistikk.

Mange er i dag redde både for å bli smittet, for økonomien sin og for om de har en jobb å gå til i fremtiden. Dette er en frykt som er veldig lett å forstå. Vi vil komme oss gjennom dette. Vi har orden i statsfinansene og har penger å sette inn. Vi har høy tillit i samfunnet og en dugnadsånd som står sterkt. Det er med glede vi ser hvor mange mennesker som nå ser etter muligheter til å hjelpe andre, om det er med innkjøp eller å ta en telefon til mennesker som er ensomme og alene, eller helsepersonell som nå står i kø for å melde seg til tjeneste. Det er fantastisk oppmuntrende å se at dette skjer i nettopp en krisetid.

Vi leser også i media om kreativ bruk av teknologiske hjelpemidler for å holde kontakt i en tid da vi må stå sammen, selv om vi må holde avstand. Dette er Norge på sitt beste, og sammen skal vi også komme oss gjennom denne krisen. Jeg synes statsministeren sa det godt i talen hun holdt i går kveld: Dette er ikke tiden for «jeg» – dette er tiden for «vi».

Når hele samfunnet stopper opp, får det store konsekvenser for mange. Vi vil komme tilbake til normalen, men det tar tid. I denne perioden er det viktig at vi gjør det vi kan for å minske konsekvensene, både for enkeltmennesker og for samfunnet. Derfor følger vi situasjonen tett. Selv om vi må handle raskt, er det viktig at vedtakene vi fatter, er best mulig kvalitetssikret og riktig innrettet. Det er også viktig at vi ikke innfører ordninger som er så vanskelige å administrere at det setter f.eks. viktige etater som Nav ute av stand til å kunne levere på bestillingen. Derfor mener vi det er viktig å la regjeringen gjøre den jobben og heller vedta bestillinger og ikke minst sikre midler til tjenesten enn å spikre detaljerte ordninger direkte i Stortinget. Vi imøteser at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med svaret på disse bestillingene så raskt som praktisk mulig.

Det er viktig å huske at de som er mest utsatt i samfunnet, får det ofte enda verre i en krisesituasjon. Mange barnefamilier lever trangbodd, og forholdene er ikke tilrettelagt for en brukbar hverdag og ikke minst for hjemmeundervisning. Barn og unge som fra før lever i utrygge hjem, kan oppleve at hverdagen forverres når de isoleres hjemme. Vi hører fra flere kommuner at avlastningsboliger stenges, eller at en må redusere tilbudet, at tilbudet til alvorlig psykisk syke og rusavhengige reduseres, og at krisesentertilbudet risikerer stenging eller en sterk reduksjon. I den tiden vi nå står i, er det viktigere enn noensinne at de lovfestede rettighetene og pliktene når

det gjelder disse tilbudene, opprettholdes så langt det er mulig.

Jeg vil understreke viktigheten av at tjenester til barn i utsatte posisjoner, eksempelvis barn som har barnehageplass som tiltak i barnevernet, sikres også under pandemien. Jeg vil også understreke viktigheten av at hjelpetelefoner, BUF, krisesenter og øvrige hjelpetiltak trygges og forsterkes, og at offentlig informasjon om disse tilbudene iverksettes. Jeg er glad for enigheten også på dette området.

Mange studenter kan ikke jobbe som følge av situasjonen, og mange av disse faller utenfor permitteringsregelverket. For akutt å avhjelpe denne situasjonen er det nødvendig å bruke Lånekassen. Derfor er jeg glad for at vi i dag ber regjeringen om raskest mulig å komme opp med en midlertidig ordning gjennom Lånekassen for studenter som opplever inntektsbortfall som følge av koronaepidemien. Også lærlinger er utsatt og trenger også hjelp i disse tider, både de som permitteres, og de som mister lærlingplassen.

Vi ser også at situasjonen for næringslivet forverrer seg fra dag til dag. Dette er alvorlig for økonomien vår. Derfor er jeg glad for at vi har fått til en midlertidig ordning med nedsettelse av arbeidsgiveravgiften og med spesielle tiltak for Nord-Troms og Finnmark. Vi har mange ting vi i dag er enige om, og så er det noen ting vi er uenige om, men med den holdningen og den innstillingen vi har nå, tror jeg vi skal være med og bidra til å få landet på rett kjøli i en krisetid.

Hulda Holtvedt (MDG) [11:17:44]: Dette er andre runde med krisetiltak vi behandler her i Stortinget. Her ligger det mange gode tiltak, og det er bra.

Vi i MDG har vært opptatt av å sikre en rettferdig krisepakke for de mest sårbare i Norge, for de lavtlønte, for dem som mister jobben, for frilansere, lærlinger, studenter, kulturarbeidere og bredden av små bedrifter og selvstendig næringsdrivende.

Jeg vil spesielt trekke fram tre enkeltsaker der vi mener at tiltakene til nå ikke har strukket til.

Først: En av bransjene som rammes aller hardest, er kultur- og arrangementsnæringen. Det er flere grunner til at denne gruppen trenger en egen kompensasjonsordning. Det er en bransje som rammes spesielt hardt og langvarig, fordi selve konseptet deres er å samle mange mennesker på ett sted. Det er en bransje som i praksis har fått næringsforbud, og det er en bransje der marginene er svært små. Vi er glad for at regjeringen i går leverte en slik pakke vi har jobbet for. Vi mener imidlertid at kostnadsanslaget regjeringen har oppgitt, er for lavt i forhold til de reelle tapene som oppstår. Kompensasjonsordningen må dekke reelle tap uten tidsbegrensning.

Et annet felt der tiltakene til nå har vært for svake, er vilkårene for studenter som blir permittert fra deltidsjobbene sine. Hvis man får støtte fra Lånekassen, har man ikke tilgang til dagpenger. Det betyr at mange studenter nå står uten den inntektssikringen andre permitterte nå får. Ikke alle studenter er 18–19 åringer som kan dra hjem til foreldrene sine. Noen har barn og familie, noen har ikke noe sted å dra. Jeg har selv venner som nå er i en veldig vanskelig situasjon, og Stortinget har ennå ikke noe konkret svar som gir dem forutsigbarhet i tilværelsen. Vi er opptatt av at studenter kan motta dagpenger selv om man også mottar støtte fra Lånekassen.

Den tredje enkeltsaken De Grønne nå jobber for, er et forslag om fritak for momspåskatt som vil bidra til ytterligere avgiftslettelser for kultursektoren.

Vi er samtidig glad for at komiteen i dag tar gode grep på flere felt. Forslaget om redusert arbeidsgiveravgift er offensivt og bra. Tydeligere signaler om økonomisk støtte til kommunene er positivt.

En viktig diskusjon de siste dagene har handlet om bonuser og utbytte fra banker og selskaper. At det ikke hentes ut urimelig store private gevinster er helt avgjørende for samfunnsolidariteten og dugnadsånden i denne krisen. Det økonomiske handlingsrommet vi nå har, må brukes på å redde arbeidsplasser og på dem som må gå fra hus og hjem. Her mener vi det er nødvendig at Stortinget fatter veldig tydelige vedtak.

Til slutt vil jeg si litt om flybransjen. Vi i De Grønne er opptatt av at Stortinget ikke må falle for fristelsen til å gi redningspakker til enkeltselskaper. Det er mange bransjer og selskaper som nå står i en vanskelig situasjon, og det er ingen grunn til at vi skal kaste milliarder etter en forretningsmodell som baserer seg på billige shoppingturer til New York. Samtidig må grunnleggende infrastruktur og kortbanenettet ivaretas. Det er spesielt viktig nå som vi må kunne frakte kritisk personell og syke. Vi støtter derfor flere akutte tiltak for å hjelpe flybransjen i den krisen vi er i nå, som f.eks. forslaget om å utsette lufthavnavgiftene.

Bjørnar Moxnes (R) [11:21:43]: Landet er i en alvorlig situasjon hvor det er viktig at nødvendige tiltak tas, og at alle bidrar. Ikke minst burde det gjelde her på huset. Alle her ønsker bred enighet. Det ble sagt senest i pressekonferansen rett før vi gikk til debatt i salen, at det er viktig at vi står så samlet som vi nå gjør. La meg være tydelig: Den samlingen kunne vært bredere hadde man valgt å inkludere Rødt og MDG i forhandlingene, de reelle forhandlingene, om krisepakken del 2. Vår erfaring er at del 1 av pakken ble bedre av at alle partier ble involvert i de reelle forhandlingene på søndag. Rødt fanger opp innspill fra rammede grupper som andre partier ikke har ivare tatt i like stor grad, som lærlinge-

ne, som vi fikk inn, og de helt arbeidsløse. Det er synd og uklokt og uheldig for dem som rammes av krisen, at ikke alle partier får bidra på lik linje.

Det er mye bra i det som flertallet vil vedta i dag, og mye som følger av avtalen vi inngikk på mandag, som nødvendige ressurser til kommuner, helsevesen og Nav, men det er også viktige mangler. I slutføringen av mandagens forhandlinger ble spørsmålet om at også de arbeidsløse skal få økning av dagpenger, tatt opp, og vi fikk tydelige løfter om at det skulle avklares i Stortinget i vedtaket på torsdag, som er i dag. Det har ikke skjedd. Vi vil at dagpengene skal økes for alle arbeidsledige – det står vi alene om – for å sikre lik dekningsgrad for alle som mottar dagpenger, om de så er permittert eller arbeidsledige som følge av konkurser eller oppsigelser. Hadde Rødt fått delta rundt bordet, ville vi naturligvis slåss for at denne gruppen skulle blitt ivaretatt i dagens innstilling. Det er viktig, fordi uansett om du er permittert eller har fått sparken, så havner du på de samme dagpengene, du har de samme kostnadene og lever i den samme krisen som alle andre. Vi får nå dessverre et a- og b-lag av mennesker på dagpenger, så jeg håper at Stortinget likevel støtter Rødts forslag i voteringen, selv om det ikke ble prioritert i forhandlingene, som altså var i går kveld og i natt.

Vi vil også sette ned foten for utbytte til bankene. De seks største bankene har altså varslet utbetaling av 18 mrd. kr i utbytte til sine aksjonærer på de kommende generalforsamlingene. De har nå fått en økt kapitalbuffer av regjeringen. Finanstilsynet advarer mot at det vil gi økte utbetalinger til aksjonærene framfor å hjelpe dem som nå sliter. Derfor håper jeg at Stortinget tenker seg om og gir en tydelig beskjed om ikke å tillate å overføre milliarder til bankene ved at de samtidig ikke får noen garanti for at pengene tas ut til utbytte.

Regjeringen har også varslet sosialhjelp uten betingelser til selvstendig næringsdrivende og frilansere. Det sa vi i helgen at vi kan gi tilslutning til, men det er viktig å ivareta andre grupper som også faller utenfor. Derfor fremmer vi et alternativt forslag som inkluderer andre uten fast arbeidsgiver, dvs. at tilkallingsvikarer, midlertidig ansatte og innleide som mister oppdrag uten å være sikret inntektsgrunnlag, også får den samme rettigheten. Det kan være folk som ikke har jobbet lenge nok eller hatt høy nok inntekt til å dekkes av mandagens vedtak.

I tillegg har regjeringen innført karenstid på arbeidsavklaringspenger tidligere. Rødt foreslår at også mennesker som har fått avslag på forlengelse av arbeidsavklaringspenger uten å ha blitt avklart til arbeid eller uføretrygd, nå må få rett på økonomisk sosialhjelp uten å måtte gå fra gård og grunn. Det burde være en selvfølge, og jeg håper at stortingspartiene vil ta en vurdering

av det forslaget før det går til endelig votering, for å sikre likebehandling av og rettferdighet for dem som nå rammes knallhardt av krisen vi nå er inne i, både folk som er i karenstid fra AAP, og også alle de tusener av mennesker som mister jobben uten permittering, som får sparken, hvor bedriften går konkurs. Også de menneskene fortjener å få et løft i dagpengene, som Stortinget nå heldigvis vil gi til dem som blir permittert og deretter havner på dagpenger. Vi vil ikke ha et a- og b-lag av folk som lever på dagpenger. De burde få en likebehandling, og jeg har god tro på at Stortinget med litt ettertanke vil se at det er et rettferdig og rimelig krav.

Jeg tar med det opp Rødts forslag.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:27:03]: Hele Norge er preget av den alvorlige situasjonen vi nå står i. Hverdagen har blitt annerledes for oss alle. Mange er usikre og bekymret, for helsen, for familien og for økonomien.

Regjeringen står også i en ukjent situasjon. Vi må ta beslutninger som krever vanskelige avveininger. Å begrense smitten er jobb nummer én, ikke bare for regjeringen, men for hele verdenssamfunnet.

Det er godt å se hvordan den norske dugnadsånden våkner til live når vi trenger den som mest. Takk til alle som bidrar. Takk også til Stortinget for konstruktivt samarbeid om tiltak som vil lette den økonomiske byrden som bedrifter, selvstendig næringsdrivende og arbeidstakere nå bærer på sine skuldre. For dette er større enn partipolitikk. Dette handler om hva slags samfunn vi skal ha den dagen hverdagen er normal igjen – om arbeidsplasser, om et mangfoldig og levedyktig næringsliv, og om selve bærebjelken i samfunnet vårt: tillit og velferd.

Tiltakene som er iverksatt for å begrense smitteutbruddet, er nødvendige, men de rammer hardt økonomisk. I mange bransjer har aktiviteten stoppet helt opp, brått og brutalt. De som har inntekten sin fra disse bransjene, trenger trygghet for økonomien fremover. Derfor er jeg glad for at vi på tvers av partiskillelinjene allerede har kommet til enighet om en rekke målrettede tiltak som vil kunne tre raskt i kraft og virke fort. Inntektsbortfallet vi nå ser, kan i liten grad motvirkes, men levedyktige bedrifter må komme seg gjennom denne krisen, slik at arbeidsplasser ikke går tapt. Kostnaden for samfunnet vil bli stor, og bedriftene og arbeidstakerne kan ikke bære byrden alene. Tapet må fordeles mellom bedriftene, bedriftenes eiere, arbeidstakerne og fellesskapet gjennom offentlig sektor. Det blir et spleiselag.

Bedriftene som nå har liten eller ingen inntekt, må likevel betale faste utgifter. Da blir kontoen fort tom. Endringer i permitteringsreglene, utsatt skatt og nedsatt

arbeidsgiveravgift i en avgrenset periode blir vedtatt i dag. De to låne- og garantiordningene som regjeringen varslet søndag, er også viktige for å sikre bedriftene tilstrekkelig likviditet. Lovforslaget om disse blir lagt frem for Stortinget i morgen.

Lavere momssats for reiseliv og midlertidig avgiftslettelse for flyselskapene vil hjelpe disse bransjene, som er spesielt hardt rammet. Denne uken har vi sett dramatiske tall for permitteringer og sykmeldinger. Arbeidstakere som blir midlertidig permittert fra jobbene sine eller blir arbeidsledige, mister inntekt. Jeg er glad for at alle partiene på Stortinget har samlet seg om tiltak som reduserer dette inntektsbortfallet. Vi har også klart å trygge økonomien for dem som må være hjemme og passe barn. For selvstendig næringsdrivende og frilansere har vi fått på plass ordninger som sikrer dem rett til syke- og omsorgspenger og kompensasjon for tapt inntekt.

Både helsevesenet og kommunene blir satt på prøve i tiden fremover, og det er i første linje vi ser våre helter. Da er det også viktig at vi støtter og står opp for dem. Det har derfor vært viktig å få på plass økte bevilgninger til kommunene og tiltak som vil styrke helsesektoren.

Kultur- og idrettsarrangementer er i stor grad avlyst. Tapene er store. Nå får vi på plass en kompensasjonsordning – og mer kommer. Vi skal følge opp der det trengs.

Til sammen blir dette en kraftfull pakke som forhåpentligvis vil gjøre hverdagen lettere og fremtiden mindre usikker for mange. Nå er tiden for å vise lederskap og ansvar. Innbyggerne i bygd og by tar sin del av samfunnsdugnaden. De har vist oss tillit. Nå er det opp til oss, regjering og storting, å vise oss tilliten verdig. Vi må gjøre alt det vi kan for at Norge kommer gjennom dette på en best mulig måte.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hadia Tajik (A) [11:32:09]: Eg vil takka regjeringspartia for godt samarbeid gjennom dei siste dagane. På eitt punkt skil me altså lag, og det handlar om korleis ein sikrar at dei pengane som vert gjevne frå staten i form av garantiar eller lån, ikkje går til «personlig berikelse». Då har regjeringspartia valt å ikkje vera med på å setja ei grense for utbyte, og dei har òg sagt nei til å inngå ein avtale med næringslivsorganisasjonane om korleis krisepakka skal verta brukt.

Eg ønskjer å spørja korleis finansministeren har tenkt å forplikta dei selskapa som tek imot kriselån eller garantiar, altså forplikta dei til at pengane ikkje går til ei

eller anna form for privat vinning, anten i form av utbyte eller auka godtgjering til konsernleiinga.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:33:03]: La meg også starte med å takke for god dialog og godt samarbeid i denne situasjonen. Det er viktig at det vi nå står overfor og håndteringen av det, er større enn partipolitikken. Derfor er jeg glad for at vi allerede har samlet oss om mange tiltak, og vi skal fortsette med å ha god dialog med partiene på Stortinget. Jeg inviterer til samarbeid også om de kommende proposisjonene og vil lytte til innspillene som kommer fra Stortinget.

Så har jeg vært tydelig på at når staten nå stiller opp med gunstige ordninger, forventer vi også moderasjon. Men det er nok et visst partipolitisk skille akkurat i denne saken – når representanten fra Arbeiderpartiet bruker ord som «personlig berikelse». Jeg forventer at de som nå har ansvar både i banker og i bedrifter, også viser moderasjon og tar samfunnsansvar. Jeg synes ikke det er naturlig at vi går inn og regulerer dette fra statens side.

Hadia Tajik (A) [11:34:09]: Då legg eg til grunn at statsråden forventar moderasjon. Korleis vil den forventninga verta formidla til dei selskapa som vil kunna ta imot kriselån eller andre garantiar?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:34:22]: Det at representanten stiller meg det spørsmålet i dag, er også en viktig del av denne kommunikasjonen at vi alle er tydelig på at den tiden vi nå er inne i, krever en innsats fra alle. De som står i første linje i helsevesenet i kommunene og i Nav, er våre helter. De som holder hjulene i gang og står på, trenger vår støtte, og alle de bedriftslederne og -eierne skal vi også vise vår støtte til. Så forventer vi at alle tar samfunnsansvar ikke minst at de som mottar støtte og garantiordninger, viser moderasjon og tar samfunnsansvar i den tiden vi nå er inne i.

Hadia Tajik (A) [11:35:09]: Eg vil berre vera sikker på at eg forstår det heilt riktig: Då vil den forventninga verta formidla munnleg, ho vil ikkje verta gjord skriftleg er det riktig forstått?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:35:20]: Vi legger i morgen frem en proposisjon som berører de spørsmålene og problemstillingene som representanten tar opp. Det vil være naturlig at vi kommer tilbake til problemstillingene i den proposisjonen og når den skal behandles.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:35:57]: Det er en verdi ved Norge at vi kan stå sammen og ha godt samarbeid – både innad i partier, men også på tvers av partier og med regjeringen. Jeg vil også takke statsråden for å ha vært villig til å være i god dialog og på relativt korte tids-

frister også svare på spørsmål. Gjennom dialogen har vi også funnet fram til nye, kraftfulle tiltak – ikke minst når det gjelder nedsettelse og reduksjon av arbeidsgiveravgiften.

Som det også framkommer: For Nord-Troms og Finnmark der satsene i dag er null, må man finne andre tiltak, slik at man også sørger for at man får en kompensasjon der. Da er spørsmålet: I hvilket tidsperspektiv ser man for seg dette? Og man må i videre dialog med Stortinget konkretisere hva slags tiltak som kommer, slik at man kan få mest mulig virksomme tiltak.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:37:03]: La meg også takke representanten Gjelsvik og Senterpartiet for godt samarbeid. Det er viktig at vi nå jobber tett og godt sammen. Så vil vi etter hvert komme tilbake til normalen, og da regner jeg med at partipolitikken også kommer tilbake. Men jeg tror det er viktig, både for dem som nå står i førstelinjen, for bedriftene og for arbeidstakerne, at vi som politikere nå tar lederansvar, og at vi tydelig kommuniserer at vi samarbeider, for å skape trygghet i den krevende situasjonen.

Stortinget vedtar i dag, gjennom et bredt flertall, at man setter ned arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng i en avgrenset periode, altså i to måneder. Da er det naturlig at Nord-Troms og Finnmark, som har nullsats, også kompenseres gjennom en ordning med 250 mill. kr. Jeg er åpen for innspill på hvordan dette kan gjøres. Vi har ikke tenkt ferdig på hvordan den løsningen skal være, men vi har varslet at det kommer en ny proposisjon fredag 27. mars. Det vil kanskje kunne være et tidspunkt å lande en god løsning på.

Bjørnar Moxnes (R) [11:38:32]: Alle partier ble på mandag enige om et viktig løft, som særlig vil hjelpe de lavtlønte som nå mister jobben, nemlig at vi øker dekningsgraden for dem som permitteres når de får dagpenger. De skal få 80 pst. av det de har tjent, opp til 3G, og deretter vanlig sats oppad til 6G. Det vil gi veldig mye mer penger til dem som nå mister jobben, i forhold til det som lå der i utgangspunktet.

Men så var det en gruppe som ble glemt i mandagens møte, og det er de som er helt arbeidsløse – som ikke har vært permittert, men som mister jobben nå grunnet konkurser, eller at de får sparken ved oppsigelse, og som ikke går veien via permittering til dagpenger. De får de samme dagpengene som de permitterte. Rødt foreslår at de skal få det samme løftet som øvrige på dagpenger. Jeg vil gjerne spørre hva finansministeren tenker om en sånn likebehandling av mennesker som lever på dagpenger, i den krisen vi nå er inne i.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:39:29]: Jeg må nok erkjenne at jeg har hatt begrenset med tid til å sette meg

inn i Rødts forslag. Innstillingen fra finanskomiteen var klar for en halv time siden, så jeg har primært forholdt meg til det som er flertallsvedtak.

Jeg tror vi må ta inn over oss at i den perioden som vi er i nå, vil det kunne oppstå noen hull i systemet. Vi må forsøke å se hvordan vi kan finne ordninger som gjør at vi tetter dem. Det vil helt sikkert også være noen som påpeker urettferdigheter. Vi forsøker nå å se helheten både i de forslagene som regjeringen har lagt frem, og de som Stortinget har vedtatt. Det er bakgrunnen for at vi også kommer med en proposisjon 27. mars. Det er for å se helheten i forslagene.

Nå vedtas det mye i løpet av svært kort tid. Vi har også begrenset kapasitet i departementer og direktorater på grunn av den situasjonen vi er i, men vi forsøker å både analysere og fremme forslag der det er nødvendig og riktig. Men la meg igjen understreke: Alle disse tiltakene må være midlertidige og knyttes til den situasjonen som vi står i.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:40:51]: Det er hyggelig å se at finansministeren fortsatt står på beina. Jeg regner med at det har vært krevende uker og lite søvn, så han skal bare vite at vi støtter opp bak. Det er ikke alltid jeg har sagt at jeg støtter opp om nestlederen i Høyre, Jan Tore Sanner, men nå er det sånn. Nå skal vi støtte opp om hverandre og hjelpe til, så lykke til.

Det er en sak vi har diskutert ganske mye i de dagene som har vært. Alle partier er jo opptatt av luftfarten og hvor viktig den er for Norge, og at det er samfunnskritisk infrastruktur. Jeg fikk bl.a. opplyst at for Widerøe var den desidert største kunden det norske helsevesenet, altså folk som skal på sykehuset og få helsehjelp.

Det blir et flertall i dag for å sikre inntektsbortfallet på FOT-rutene. Der er ikke regjeringspartiene med. Jeg velger å si «inntil videre», for nå er det et flertall, så jeg vil bare oppfordre Sanner til sammen med sine kolleger å ta en liten ekstrarunde og vurdere det, så lenge det ligger et flertall. Jeg opplever at vi i fellesskap har et veldig ønske om å sikre og trygge norsk luftfart, og jeg regner med at det også kommer flere tiltak etter hvert, som vi kommer til å støtte opp om.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:41:56]: Alle er selvfølgelig opptatt av at vi også skal ha en god infrastruktur i luften. Det er en viktig del av det norske samfunn. Med store avstander er vi også avhengig av den delen av infrastrukturen. Nå jobber regjeringen og de ulike departementene med ulike løsninger i den kritiske situasjonen vi er i nå, og vi har et ønske om å se helheten i de forslagene og tiltakene som er aktuelle.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Jonas Gahr Støre (A) [11:42:46]: Jeg vil berømme finanskomiteen som har jobbet dag og natt. Det er bra at hovedinntrykket her er bred enighet. At det ikke er enighet på alle punkter, mener jeg også er naturlig og noe vi godt kan leve med i denne sal, men det viktigste – å støtte førstelinja, de som jobber i helsevesenet, de som jobber på sykehjem, de som sørger for at hjulene går rundt – er vi enige om.

Så blir dette spørsmålet nå noen ganger framhevet, og vi får det også i dagene som kommer: Er opposisjonen opphevet? Gjelder ikke det prinsippet lenger i Stortinget? Til det vil jeg si at opposisjonen lever i beste velgående. Vi gjør nå det viktigste først, og vi sikrer at vi får stemmer inn til gode vedtak som treffer hele landet, alle grupper. Vi er alle mottakere av innspill fra folk – kvinner og menn, næringsliv og arbeidsliv, sykehjem og sykehus – som melder inn behov.

I dag har vi en sak hvor vi er uenige, dette med utbytting. Jeg hører finansministeren sier at han forventer at de som mottar støtte fra staten, ikke skal ta store utbyttinger. Jeg tror det er en klar politisk forskjell her. Vi forventer det alle, men med erfaringer fra tidligere finanskriser har man gjort mer enn å forvente, man har satt det ned på papir at det faktisk kreves at det er en motytelse for dem som mottar støtte. Hvis Høyre beveger seg dit når man skal behandle neste pakke, mener jeg det er positivt.

Så vil jeg også si: Mange spør hvor lenge dette vil vare, og hvem vi nå skal stole på med tanke på å kunne endre de tiltak som er truffet. Vi lytter til folkehelsemyndighetene, det er Arbeiderpartiet tilhenger av, men jeg vil også si at regjeringen har et ansvar for å gjøre vurderinger av helheten i hvordan disse tiltakene virker, og konsekvensene av dem. Det er helt åpenbart at vi – et stykke fram i tid – må ha en full gjennomgang av hvordan oppspillet til denne situasjonen var fra norsk side: Var vi forberedt? Tok vi de rette beslutningene?

Det er en tid for alt, og det er ikke nå. Og det er en tid før og etter torsdag i forrige uke, da det ble gjort drastiske tiltak, hvor Arbeiderpartiet har ment at det er viktig å støtte opp om – som sagt – førstelinjen, og vi er i nær dialog med regjeringen.

Men fortsatt er det sånn at det også må være en politisk vurdering når man lytter til fagmyndighetene, med hensyn til å avveie konsekvenser ute i samfunnet mot virkningene av tiltakene vi gjør. Vi lytter til folkehelsemyndighetene, som er blant de beste i verden, jeg har stor tillit til dem, og så forutsetter jeg at regjering og storting også tar et selvstendig ansvar for krevende valg som vil komme.

Elin Rodum Agdestein (H) [11:45:41]: Jeg vil også takke for et veldig godt samarbeid og en vilje til å stå sammen i en raskt skiftende nasjonal krisesituasjon. Bare siden mandag har vi sett økende problemer for bedrifter og næringsdrivende, med store konsekvenser for jobber, for familier og for hele samfunnet. Eiere av små og store bedrifter, bransjeorganisasjoner og enkeltpersoner tar kontakt med oss om de utfordringene de står oppe i, og det gjør sterkt inntrykk. Uten de innspillene hadde vi heller ikke klart å tilpasse tiltakene til virkeligheten som er der ute.

Det er dramatisk når Nav melder om 113 500 søknader om dagpenger på under en uke. Om lag 150 000 er registrert helt ledige – 84 000 flere på én uke – og antall sykmeldinger skyter i været. Dette krever fortløpende målrettede tiltak som kan virke raskt. Vi har en kraftfull verktøykasse med pengepolitiske og andre virkemidler, som nå tas i bruk for å sikre jobbene, slik at ikke ellers sunne og levedyktige bedrifter bukker under.

I tillegg til det vi var enige om på mandag, er vi fra i dag enige om ytterligere viktige tiltak på skatte- og avgiftsområdet som omhandler tilbakeføring av underskudd i år mot beskattet overskudd de to foregående årene og utsatt skatt for bedriftseierne. Når vi da i tillegg kan gi ytterligere lettelse på avgiftssiden ved at arbeidsgiveravgiften reduseres med 4 prosentpoeng i én termin, altså i to måneder nå, sikrer vi at en likviditet på om lag 10 mrd. kr kan forbli i bedriftene og nyttes til å holde driften i gang, for for de aller fleste bedriftene er dette først og fremst en likviditetskrise, ikke en soliditetskrise.

Så er det å håpe at Nav raskt får på plass de nødvendige systemene og tekniske løsningene, slik at vedtak og utbetalinger om forsterkede ytelse kan effektueres raskt. Økonomi og kapasitet på personellsiden blir avgjørende, ikke bare i sykehusene, men også i kommunene og i forvaltningen. Det sikrer vi.

Hele folket står nå sammen om å hjelpe hverandre og om å stille opp i dugnaden. Vi sørger for at staten bidrar med sitt og gjør det som er nødvendig, men det blir, som flere har sagt, en stor samfunnsdugnad. Også dugnadsånden til banker og andre aktører med sterke økonomiske muskler utfordres. Vi trenger ikke å vedta det, men nøkternhet, nøysomhet og moderasjon er viktige verdier i forretningsdrift. La det prege også de disposisjonene som gjøres nå, i en krisetid, der store statlige bidrag stilles til disposisjon for bedrifter og for finansaktører. Det er en oppfordring som jeg har tillit til blir fulgt opp der ute.

Hadia Tajik (A) [11:48:49]: Eg takkar for debatten i Stortinget.

På grunn av innlegget frå Raudt vil eg gjerne seia – for referatet – at alle parti har delteke på alle komité-

møte. All informasjon som har kome til finanskomiteen, har vorte delt med alle parti som sit i finanskomiteen, og slik med Stortinget. Eg personleg og Arbeidarpartiet har ingen førespurnader me ikkje har svart på, verken frå Raudt eller frå MDG, om prosessen eller forhandlingane. Eg tek til etterretning at mens landet er i krise, vil Raudt likevel prioritera å snakka om seg sjølv. Vår dør i Arbeidarpartiet har vore open for kontakt heile tida og vil vera det også i framtida.

Presidenten: Stortinget tar nå en pause i debatten. Møtet vil bli satt igjen kl. 14.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 11.50.

Stortinget gjenopptok forhandlingene kl. 14.

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Presidenten: Presidenten vil informere om at det ikke er klart til å gå til votering, og at det arbeides på spreng med å få innstillingen ferdigstilt. Det vil bli ringt inn så snart det er klart, og møtet er nå på ny pauset.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 14.01.

Stortinget gjenopptok forhandlingene kl. 16.31.

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Votering

Presidenten: Før Stortinget går til votering, vil presidenten opplyse om følgende:

Alle innstillingene er publisert på salappen. I tillegg ligger finanskomiteens innstillinger om koronatiltak som ble avgitt i formiddag, tilgjengelig i papirversjon i salen.

Når det gjelder voteringen, vil presidenten legge opp til at avstemningsmåten ordnes etter forretningsordenens § 60 a:

«Ved at presidenten oppfordrer de representanter som er for eller imot et forslag, om å reise seg. Presidenten kan også la foreta kontravotering.»

På den måten trenger ikke representantene benytte voteringsknappene, og dermed heller ikke være avhengig av å sitte på sine faste plasser. Presidenten vil nok en gang anmode om at representantene setter seg i passende avstand fra hverandre.

Presidenten kommer til å ta denne voteringen ganske sakte.

Stortinget går da til votering over resten av sakene på dagsorden nr. 61. Sakene nr. 1–9 ble ferdigbehandlet ved møtestart.

Votering i sak nr. 10, debattert 19. mars 2020

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i utlendingsloven (opplysninger om reisende) (Innst. 178 L (2019–2020), jf. Prop. 39 L (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i utlendingsloven (opplysninger om reisende)

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke for Svalbard. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om kontroll med *utenlandske og norske* reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard.

§ 15 femte ledd bokstav c skal lyde:

- c) pålegge fører av skip eller luftfartøy, eller transportør som utfører yrkesmessig landtransport av personer, å kontrollere at *utenlandske og norske* reisende har gyldige reise- eller legitimasjonsdokument og visum, samt plikt til å ta kopi av disse.

§ 20 første ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) føreren av luftfartøy som kommer fra, eller går til utlandet, skal gi politiet fortegnelse over *utenlandske og norske* reisende og mannskap,
- b) føreren av skip som passerer grensen på vei til eller fra norsk havn, skal gi politiet fortegnelse over *utenlandske og norske* reisende og mannskap,

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 11, debattert 19. mars 2020

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Forslag til takst- og rabattsystem for prosjektet rv. 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) i Rogaland og til forlengelse av bompengennekningen i Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 (Innst. 194 S (2019–2020), jf. Prop. 44 S (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

1. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å fastsette nærmere regler for takst- og rabattsystemet for rv. 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) i tråd med vilkårene i denne proposisjonen.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

1. Stortinget samtykker i at bompengeselskapet får tillatelse til å forlange innkrevingen av bompenger i Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 1 til utgangen av 2020 dersom det er lokalpolitisk tilslutning til dette gjennom vedtak. Vilråene går frem av denne proposisjonen.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt mot 14 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.33.46)

Votering i sak nr. 12, debattert 19. mars 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) og endring i flypassasjeravgiften (Innst. 197 S (2019–2020), jf. Prop. 52 S (2019–2020), unntatt kap. 2541 post 70 og Prop. 53 LS (2019–2020) bokstav B)

Presidenten: Til denne saken er det satt frem i alt 20 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–8, fra Hadia Tajik på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 9 og 10, fra Hadia Tajik på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 11, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 12–17, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 18, fra Hulda Holtvedt på vegne av Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 19 og 20, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 19 og 20, fra Rødt.

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre personer over 70 år rett til sykepenger.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide maksimal permitteringslengde fra 26 til 52 uker. Permitteringsdager og dagpenger som er brukt før koronakrisa inntraff må ikke komme til fratrukk fra de rettighetene arbeidstaker skal ha under krisen.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Rødt ble mot 1 stemme ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.34.57)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 18, fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi studenter rett på dagpenger, eller på annen måte sikre studenter en tilsvarende kompensasjon som dagpengeutbetaling, slik dagpenger beregnes for andre arbeidstakere. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt en har på plass en teknisk løsning.»

Presidenten: Det er da Miljøpartiet De Grønne og Rødt som skal reise seg. Det er én som har reist seg.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.23)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 12 og 15, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at banker og andre kredittinstitusjoner innvilger perioder med avdragsfrihet på sine utlån til alle som har behov for det.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge bankene som nå har fått redusert kapitalbufferkrav, om inn-til videre ikke å utbetale utbytter.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.50)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 11, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen midlertidig gi ekstrastipend til alle studenter tilsvarende ekstrastipendet som normalt er tiltenkt elever og studenter som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.15)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 13, 14, 16 og 17, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det offentlige egne gjeldsinndrivere stanser tvangsinn- drivelser, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at private inkassobyrå stanser tvangsinn- drivelser, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre lik deknings- grad for alle som mottar dagpenger enten de er per- mittert eller er arbeidsledig.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med næringslivsorganisasjonene om en krisepakke for næringslivet, hvor det settes et absolutt krav om null utbytte inntil videre for selskap som mottar

statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjons- finansiering eller likviditetslettelser på statlige låne- ordninger under lånets løpetid.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslag- ene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.41)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 9 og 10, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstre- parti og Rødt.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen midlertidig frita fly- selskapene for alle lufthavnavgifter i perioden fra 1. januar 2020 og inntil videre, og at regjeringen fremmer forslag om nødvendig kompensasjon av Avinor i revidert nasjonalbudsjett for 2020.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre at kom- pensasjonsordningen omfatter alle virksomheter, også underleverandører, som grunnet myndighete- nes pålegg taper inntekter, og ber regjeringen på eg- net måte sørge for at reelle tap blir dekket for kulturaktører dersom den ekstraordinære situasjo- nen knyttet til koronaviruset vedvarer.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslag- ene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosia- listisk Venstreparti og Rødt ble mot 42 stemmer ikke bi- falt.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.27)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–8, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, sikre nasjonalt og spredt eierskap gjennom låne- og støtteordninger.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide vekstgaranti- ordningen, gjennom at staten dekker en tilstrekke- lig stor andel av bankenes risiko for likviditetslån til små og mellomstore bedrifter.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre garantiordnin- ger for utvidet kreditt for bedriftene i reiselivet.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at alle lån i Innovasjon Norge fryses midlertidig. Det vil si at bedriftene skal kunne få avdragsfrihet for sine lån uten at det påløper renter og omkostninger for dette.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at utlåns- og tilskuddsrammene i Innovasjon Norge styrkes og at de gjennom risikolån og forsterka tilskuddsordninger i større grad kan bidra til å sikre bedriftenes behov for bedret likviditet ut i fra den situasjonen som nå er. Dette bør i størst mulig grad skje sammen med banker/finansinstitusjoner.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger om å forplikte seg til å sette en maksimumsgrense for godtgjørelse til ansatte i konsernledelsen og andre

ledende ansatte i 2020 og 2021, eksempelvis gjennom et krav om nullvekst.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor det settes en grense for utbetaling av utbytte for selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger under lånets løpetid.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte legge til rette for en kompensasjon for kulturinstitusjoner med mer enn 50 pst. offentlig støtte, som er rammet av avlysninger på grunn av koronaviruset og helsemyndighetens råd.»

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.38.11)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

A.

I

I statsbudsjettet for 2020 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64, for høyes med fra kr 1 084 000 000 til kr 1 334 000 000	250 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, for høyes med fra kr 36 960 708 000 til kr 37 010 708 000	50 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 12 204 655 000 til kr 12 404 655 000	200 000 000
Inntekter			
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere, nedsettes med fra kr 80 900 000 000 til kr 80 500 000 000	400 000 000
5561		Flypassasjeravgift:	
	70	Flypassasjeravgift, nedsettes med fra kr 1 900 000 000 til kr 340 000 000	1 560 000 000

II

Stortinget samtykker i at bevilgningene i statsbudsjettet for 2020 under kap. 732 post 70 og 77 og kap. 2711 post 76 overskrides med utgifter til nødvendige legemidler og medisinsk utstyr, samt nødvendige laboratorieanalyser til håndteringen av utbruddet av koronaviruset.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2020 kan overskride bevilgningen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter for å dekke lønnskostnader til nødvendig overtid og nyansettelse som kan håndtere nye oppgaver i forbindelse med utbruddet av covid-19.

IV

Stortinget ber regjeringen komme så raskt som mulig tilbake til Stortinget med et konkret forslag om at selvstendig næringsdrivende og frilansere bør ha tilgang til midlertidig inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp, inntil en ny ordning kommer på plass.

V

Stortinget ber regjeringen komme så raskt som mulig tilbake til Stortinget med en kompensasjonsordning for kultursektoren og en ordning for idrett og frivillighet. Ordningene skal innrettes som søknadsbaserte ordninger om kompensasjon for en andel av netto tapte inntekter i forbindelse med at et kultur- eller idrettsarrangement avlyses eller et kulturarrangement utsettes, som følge av myndighetspålagt stengning av et arrangement som var planlagt før myndighetspålegg. Søkere vil måtte dokumentere tapene, samt dokumentere at tapene ikke dekkes må annen måte. Offentlige virksomheter eller selskaper hvis hoveddel av inntektene består av offentlig driftstilskudd og arrangementer med færre enn 50 deltakere bør ikke omfattes av ordningen. Regjeringen bes utarbeide en forskrift med nærmere retningslinjer for ordningene og hvordan midlene skal fordeles.

B.

Forslag til stortingsvedtak

**Forslag til vedtak om endring i Stortingets vedtak
13. desember 2019
om flypassasjeravgift (kap. 5561 post 70)**

I

I Stortingets vedtak 13. desember 2019 om flypassasjeravgift gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. november 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a) kr 76,50 for flyginger med sluttdestinasjon i Europa
- b) kr 204 for andre flyginger

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2020.

C.

I

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at samfunnskritiske funksjoner og andre offentlige instanser som skal håndtere de praktiske konsekvensene av koronapandemien, som kommuner, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressurser for å kunne håndtere oppgaven.

II

Stortinget ber regjeringen om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling siden vedtatt statsbudsjett.

III

Stortinget ber regjeringen utarbeide en tidsavgrenset krisepakke for Svalbard på grunn av konsekvensene koronaviruset har hatt og vil få for bosetningen på Svalbard.

IV

Stortinget ber regjeringen sikre at sykehusene har tilstrekkelige midler når de nå planlegger å møte koronapandemien og styrker intensivkapasiteten. Sykehusene og andre virksomheter innenfor helse må få dekket uforutsette og nødvendige utgifter knyttet til legemidler og medisinsk utstyr i perioden krisen varer

V

Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelige midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien, og komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgninger.

VI

Stortinget ber regjeringen overfor kommunene bidra til at kritiske tjenester, som apparatet for særlig utsatte barn og unge, avlastningstiltak for familier med

stor omsorgsbelastning, barnevernet og krisesentrene sikres forsvarlig drift, og fremme eventuelle bevilgningsforslag som er nødvendig for å sikre dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020.

VII

Stortinget viser til vedtak nr. 389, mandag 16. mars 2020, om å gi lærlinger inntektssikring, og presiserer at dette også skal ha virkning for lærlinger som blir permittert.

VIII

Stortinget ber regjeringen midlertidig innføre rett til å overføre omsorgspenger til den andre foresatte for foresatte i familier der personer på regjeringens liste over kritiske samfunnsfunksjoner og nøkkelpersonell, og som må jobbe som følge av pandemien.

IX

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en midlertidig ordning gjennom Lånekassen for studenter som opplever inntektsbortfall som følge av korona-pandemien så raskt som mulig.

X

Stortinget ber regjeringen sikre at forskyvning av inntekt, og dermed midlertidig inntektsøkning, som følge av de midlertidige korona-tiltakene ikke går til fradrag i bostøtten, og umiddelbart fremme eventuelle forslag som er nødvendig for å sikre dette. Bostøtte som er utbetalt i påvente av senere ytelse, må også avregnes mot senere utbetalinger.

XI

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at staten om nødvendig går inn på eiersiden i spesielt betydningsfulle norske bedrifter for å sikre nasjonalt eierskap.

XII

Stortinget ber regjeringen kompensere flyselskaperne som opererer FOT-ruter for differansen mellom bortfall av inntekter og bortfall av kostnader på FOT-rutene som følge av korona-pandemien, samt at tilskudd til FOT-rutene forskuddsbetales hver måned inntil videre.

XIII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for en termin, tilsvarende to måneder. Ved kompensasjon får virkningene av korona-pandemien for offentlig sektor tas det hensyn til verdien av differensiert arbeidsgiveravgift.

XIV

For Finnmark og Nord-Troms som har nullsatt kompenseres det i en tilsvarende periode med 250 mill. kroner. Regjeringen bes komme tilbake til hvordan dette kan gjøres.

XV

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag som kan sikre reduserte takster på riksveiferjer for en avgrenset periode.

XVI

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at fylkeskommunene kan nyttiggjøre seg av BIO-midlene og sørge for at de raskest mulig kommer arbeidstakerne til gode.

Presidenten: Det votes over A og B.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over C IX.

Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot. Det er da grunn til å tro at Sosialistisk Venstreparti skal reise seg. Betyr det at det er enstemmighet om C IX? Ja.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over C XI og XII.

Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at det vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt mot 29 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.39.41)

Presidenten: Det votes over C I–VIII, X og XIII–XVI.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 13, debattert 19. mars 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) (Innst. 198 L (2019–2020), jf. Prop. 53 LS (2019–2020) Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet))

Presidenten: Til denne saken er det satt frem i alt tre forslag. Det er forslagene nr. 1–3, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt.

Det voterer over forslag nr. 1, fra Rødt. Forslaget lyder:

«I

I lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 51 a skal lyde:

§ 51 a *Forskrifter om unntak ved allmennfarlig smittsom sykdom mv.*

Bestemmelsen i denne paragrafen gjelder ved utbrudd eller fare for utbrudd av allmennfarlig sykdom.

Departementet kan gi forskrift om midlertidige bestemmelser om økonomisk stønad til selvstendig næringsdrivende, frilansere og andre uten fast arbeidsgiver som mister inntekt fordi kontrakter og oppdrag ikke kan gjennomføres som følge av situasjoner som nevnt i første ledd. Stønad skal i slike tilfeller kunne gis uten hensyn til økonomisk behovsprøving etter bestemmelsen i § 18.

II

Loven trer i kraft straks.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble mot 1 stemme ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.40.16)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 2 og 3, fra Rødt.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen som en midlertidig bestemmelse sørge for at personer som har fått avslag på forlengelse av arbeidsavklaringspenger uten å ha blitt avklart, gis økonomisk sosialhjelp uten hensyn til økonomisk behovsprøving etter bestemmelsen i § 18 i sosialtjenesteloven.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen som en midlertidig bestemmelse sørge for at personer uten fast arbeidsgiver som midlertidig mister hele eller deler av inntektsgrunnlaget som følge av korona-pandemien, kan gis økonomisk stønad uten hensyn til økonomisk behovsprøving etter bestemmelsen i § 18 i sosialtjenesteloven.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble mot 1 stemme ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.40.29)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§§ 16-60 til 16-63 med deloverskrift skal lyde:

Fradrag i skatt for underskudd for inntektsåret 2020

§ 16-60 *Anvendelsesområde for bestemmelsene om skattefradrag for underskudd for inntektsåret 2020*

(1) *Bestemmelsene i §§ 16-61 til 16-64 gjelder for selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd.*

(2) *Bestemmelsene gjelder også for selskap mv. som tilsvarende selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd, og som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav b eller etter petroleumsskatteloven § 2, jf. § 1.*

(3) *Bestemmelsene gjelder ikke for selskap som er stiftet i inntektsåret etter bestemmelsene om skattefri om-danning av virksomhet, jf. § 11-20.*

(4) *Bestemmelsene gjelder ikke for selskap mv. som er oppløst i inntektsåret.*

§ 16-61 *Skattefradrag for underskudd for inntektsåret 2020*

(1) *Det gis fradrag i skatt for 22 prosent av underskudd for inntektsåret 2020 som omfattes av § 6-3 første ledd, dersom skattyter ikke krever unntak fra denne bestemmelsen.*

(2) *Hvis skattyter åpner offentlig akkordforhandling eller oppnår underhåndsakkoord med én eller flere av sine kreditorer, skal skattefradrag som nevnt i første ledd bare gis for den del av underskuddet som overstiger det ettergitte gjeldsbeløpet.*

(3) *Det gis ikke fradrag i skatt som nevnt i første ledd for underskudd fastsatt etter bestemmelsene i § 10-65.*

(4) *Det gis ikke fradrag i skatt som nevnt i første ledd for udekket underskudd i virksomhet som er oppstått i året for opphør av denne virksomheten.*

(5) *For selskap som svarer finansskatt, jf. Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2020 § 3-3 annet ledd, gis fradrag i skatt for 25 prosent av underskudd for inntektsåret 2020 som omfattes av § 6-3 første ledd, dersom skattyter ikke krever unntak fra denne bestemmelsen.*

§ 16-62 Maksimalt fradrag beløp

(1) Det gis ikke fradrag i skatt for underskudd som overstiger samlet positiv alminnelig inntekt for det forutgående året og det nest forutgående året.

(2) Det gis ikke fradrag i skatt for del av underskudd som overstiger 30 millioner kroner.

(3) Når fusjon er gjennomført i inntektsåret, skal det ved beregning av beløpsgrensen etter første ledd gjøres tillegg for det overdragende selskapets alminnelige inntekt for det forutgående året og det nest forutgående året. Når fusjon er gjennomført i året forut for inntektsåret, skal det ved beregning av beløpsgrensen etter første ledd gjøres tillegg for det overdragende selskapets alminnelige inntekt for det nest forutgående året.

(4) Når fusjon er gjennomført i inntektsåret, foretas en fordeling av det overdragende selskapets alminnelige inntekt for det forutgående året og det nest forutgående året ved beregning av beløpsgrensen etter første ledd. Inntekten fordeles i samme forhold som nominell og innbetalt selskapskapital er fordelt mellom selskapene. Beløpsgrensen for tilbakeføring på 30 millioner kroner per underskuddsår, jf. annet ledd, fordeles mellom selskapene i samme forhold.

(5) Når fusjon er gjennomført i året forut for inntektsåret, foretas en fordeling av det overdragende selskapets alminnelige inntekt for det nest forutgående året i samme forhold som nominell og innbetalt selskapskapital er fordelt mellom selskapene.

§ 16-63 Skatteavregning, endring av skattefastsetting mv.

(1) Til gode skatt som følge av fastsatt fradrag skal utbetales ved skatteoppgjøret etter skattebetalingsloven. Rentegodtgjørelse gis etter skattebetalingsloven § 11-5 tredje ledd.

(2) Underskudd til fremføring fra 2020 til senere år, jf. § 14-6, reduseres med et beløp tilsvarende det beløpet som ligger til grunn for skattefradraget.

(3) Ved beregning av maksimalt kreditfradrag, jf. § 16-21, for inntektsårene fra og med 2020 til og med 2023, skal det ses bort fra reduksjon av underskudd til fremføring etter annet ledd.

(4) Det kan ikke tas opp spørsmål om endring av fastsetting, jf. skatteforvaltningsloven kapittel 13, som gjelder skattefradrag for underskudd i 2020, i tilfeller der skattyter som følge av endring av fastsettingen for et år forut for inntektsåret får redusert eller økt grunnlag for skattefradrag, jf. § 16-62 første ledd.

II

Loven trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2020.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

B.

L o v

om endring i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav skal § 15-3 lyde:

§ 15-3 Betalingsutsettelse for formuesskatt

(1) Personlig eier av virksomhet som ikke utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i årsregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatten på denne virksomhetsformuen.

(2) Personlig eier av selskap i konsern etter regnskapsloven § 1-3 som utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i konsernregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatt på aksjer i selskapet.

(3) Formue i land utenfor EØS er ikke omfattet av utsettelsesordningen.

(4) Som virksomhetsformue regnes formue i aksjer, andeler i selskap med deltakerfastsetting og driftsmidler i enkeltpersonforetak som er omfattet av verdsettingsrabatten i skatteloven § 4-17 annet ledd og næringseiendom.

(5) Utsatt betaling etter denne bestemmelsen kan kreves i ett år for formuesskatt for inntektsåret 2020 når samlet utsatt formuesskatt overstiger 30 000 kroner i inntektsåret.

(6) Utsatt formuesskatt tillegges en egen rente frem til ny betalingsfrist for den utsatte formuesskatten. Ved oversittelse av ny betalingsfrist beregnes forsinkelsesrente etter § 11-1 av kravet tillagt rente etter første punktum.

(7) Skattyter kan fritas for forskuddstrekk og forskuddsskatt, som ikke er innbetalt, tilsvarende forventet utsatt formuesskatt etter første ledd eller andre ledd.

(8) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

II

Loven trer i kraft straks med virkning for formuesskatt i inntektsåret 2020.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt mot 7 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.41.07)

Videre var innstilt:

C.

L o v

om endringer i sosialtjenesteloven

I

I lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 51 a skal lyde:

§ 51 a *Forskrifter om unntak ved allmennfarlig smittsom sykdom mv.*

Bestemmelsen i denne paragrafen gjelder ved utbrudd eller fare for utbrudd av allmennfarlig sykdom.

Departementet kan gi forskrift om midlertidige bestemmelser om økonomisk stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere som mister inntekt fordi kontrakter og oppdrag ikke kan gjennomføres som følge av situasjoner som nevnt i første ledd. Stønad skal i slike tilfeller kunne gis uten hensyn til økonomisk behovsprøving etter bestemmelsen i § 18.

II

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Rødt har varslet subsidiær støtte til innstillingen.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 14 [16:41:42]

Referat

1. (202) Den særskilte komité for å behandle saker vedrørende korona-krisen i henhold til Stortingets forretningsorden § 20 første ledd har trådt sammen og foretatt følgende valg: Leder: Tone Wilhelmsen Trøen Første nestleder: Jonas Gahr Støre Andre nestleder: Siv Jensen
Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (203) Kommunal- og forvaltningskomiteen melder å ha valgt Stein Erik Lauvås til andre nestleder
Enst.: Vedlegges protokollen.
3. (204) Innberetning fra valgkomiteen om endringer i de faste komiteers sammensetning (Innberetning 9 (2019–2020))
Enst.: Vedlegges protokollen.
4. (205) Midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven) (Prop. 56 L (2019–2020))
Enst.: Sendes den særskilte komité for å behandle spesielle saker vedrørende korona-krisen.
5. (206) Årsrapport for 2019 fra Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag (Dokument 14 (2019–2020))
Enst.: Sendes justiskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Ber noen om ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.43.

